

1. Testa nosaukums

GASTRĪNS

2. Angļu val. - Gastrin

3. Īss raksturojums

Gastrīns ir galvenais kuņģa-zarnu trakta hormons. Gastrīns ir peptīds, ko izdala kuņģa G šūnas un veicina kuņģa sulas izdali. Serumā gastrīns cirkulē 2 formu veidā - G-34 (veido 34 aminoskābes) un G-14. Kuņģa antrālajā daļā 90 % gastrīna ir G-17 un pentapeptīda veidā. Gastrīna koncentrācija mainās diennakts laikā, visaugstākā koncentrācija ir dienas laikā, viszemākā - naktī.

Gastrīna noteikšanu galvenokārt izmanto gastrinomu (*Zollinger-Ellison* sindroma) diagnostikā, kad tā līmenis tukšā dūšā parasti ir ļoti augsts.

Gastrīna līmenis paaugstinās, kad ir traucēta kuņģa sulas sekrēcija, piemēram, anēmijas gadījumā. Hipergastrinēmija un paaugstināta kuņģa sulas sekrēcija var būt novērojama arī aizkuņģa dziedzera vai divpadsmitpirkstu zarnas audzēja gadījumā, arī dažiem pacientiem pēc vagotomijas un pie 12 pirkstu zarnas čūlas.

4. Metode - fermentatīva hemiluminiscence.

5. Stobriņa marķējums, asiņu uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta).
- Paraugš jāņem no rīta tukšā dūšā.
- Asiņu uzglabāšanas laiks:
 - pēc asiņu sarecēšanas uzglabā ledus ūdenī, 1 stundas laikā atdalīt serumu;
 - ledusskapī (2-8 °C) - līdz 4 stundām, tad materiāls jāsasaldē.
- Izmeklējamais materiāls - serums.

6. Referentās vērtības

6,19-54,8 pmol/l

7. Ietekmējošie faktori

↑ Kateholamīni, kafija, alkohols, insulīns, omeprazols, antacīdie līdzekļi, kortikosteroīdi, pēc ēšanas.

↓ Atropīns, sekretīns.

Ja pacients uzturā papildus lielākās devās uzņēm biotīnu (to sauc arī par B7 vitamīnu, H vitamīnu un koenzīmu R), ko stur pārtikas piedevas un aptiekās pieejamie multivitamīnu kompleksi, var iegūt viltus pazeminātus rezultātus.

8. Novirzes no normas

↑ Zollingera-Ellisona sindroms, kuņģa antrālās daļas G šūnu hiperplāzija, 12 pirkstu zarnas čūla, *pylorus* stenoze, vagotomija (bez rezekcijas), hronisks atrofisks gastrīts, B12 vitamīna deficīta anēmija, kuņģa karcinoma, kuņģa čūla, hroniska nieru mazspēja, čūlainais kolīts, reimatoīdais artrīts.

↓ Kuņģa antrālās daļas rezekcija ar vagotomiju, hipotireodisms.